

Enakost spolov ni prioriteta političnih strank

V ZSSS že vrsto let slovensko politiko opozarjamo na upoštevanje načela integracije enakosti spolov pri oblikovanju vseh politik in aktivnosti. Znotraj tega si še zlasti prizadevamo za odpravo plačne in pokojninske vrzeli, preseganje vertikalne in horizontalne segregacije na trgu dela, zagotavljanje ustreznih ukrepov oziroma resničnih možnosti za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja žensk in moških, odpravo vseh vrst diskriminacije na podlagi spola ali kakšne druge osebne okoliščine na trgu dela in izkoreninjenje pojavov (spolnega) nadlegovanja in trpinčenja na delovnem mestu.

Kljub dejstvu, da se Slovenija po različnih kazalnikih uvršča relativno visoko na lestvicah, ki merijo stopnjo dosežene **enakosti spolov** v posamezni državi, pa v ZSSS zaskrbljeno ugotavljamo, da se ekonomski položaj žensk na trgu dela v zadnjih letih v Sloveniji poslabšuje. Statistični podatki kažejo, da prekarno delo zadeva še zlasti mlade in ženske, saj je med zaposlenimi za določen čas največ mladih do 30. leta starosti in več žensk. Ženske, še zlasti mlade ženske, so torej v večji meri kot moški izpostavljene negotovim, prekarnim oblikam zaposlitve, ki jih spremljajo okrnjene delavske in socialne pravice, slabi delovni pogoji in večja ranljivost za pojave, kot so spolno in drugo nadlegovanje ter trpinčenje na delovnem mestu.

Naslednji kazalnik, ki opozarja na slabšanje položaja žensk na trgu dela, je **povečevanje plačne vrzeli** po letih. Če se je Slovenija še v letu 2011 s 3,3-odstotno razliko v plačah med spoloma uvrščala med države z najnižjo plačno vrzeljo, se je ta v letu 2012 povečala na 4,5 odstotka, v letu 2014 na 7,0 odstotka, v letu 2015 pa je znašala že kar 8,1 odstotka. Še bolj zaskrbljujoč pa je odnos političnih strank do tega vprašanja. Na vprašanje, kaj boste naredili, da se trend

povečevanja plačne (in posledično tudi pokojninske) vrzeli ustavi, so odgovori političnih strank splošni ali navajajo parcialne rešitve ter pozabljajo, da formalna enakopravnost, ki se ne zagotavlja v praksi, ni dovolj. Torej, namesto da bi se lotili raziskati in odpraviti vzroke za obstoj razlik v plačilu med spoloma, ponujajo instant rešitve, kot so uvedba gospodinjskega dodatka v višini 100 EUR za upokojenke (NSi), drugi obljublajo dosledno spoštovanje načela enakega plačila za enako delo in sprejetje ukrepov za odpravo neenakosti v plačah med spoloma (ne navajajo pa, kakšnih) (SD), nekateri bi okrepili pomoč ženskam pri usklajevanju družinskega življenja in kariere (SDS), uvedli visoke kazni za podjetja, ki ne spoštujejo enakega plačila (Združena Levica), dvignili plače v feminiziranih poklicih ter okrepili instituta Zagovornika načela enakosti in Inšpektorat za delo (Levica) ter uvedli spolne kvote na vodilnih položajih v gospodarstvu (Stranka Alenke Bratušek). V Listi Marjana Šarca pa celo dvomijo o obstoju razlik v plačilu med spoloma.

V ZSSS opažamo, da je kategorija mladih žensk še posebej v težkem položaju na trgu dela tako glede dostopa kot kakovosti zaposlitve, kljub temu, da so te bolj izobražene. Podatki kažejo, da je v Sloveniji razlika med deležem mladih žensk s terciarno izobrazbo v primerjavi z deležem mladih moških (od 25 do 29 let) z doseženo enako stopnjo izobrazbe največja v Evropski uniji in znaša 22,4 odstotka (povprečje v EU-28 je 10,7 odstotka). To pa se ne odraža na trgu dela, kar se kaže tudi v občutno višji stopnji brezposelnosti mladih žensk v primerjavi z mladimi moškimi. Pri tem izgublja gospodarstvo, država in družba, ki ne izkorišča potenciala žensk v celoti. Zato smo politične stranke povprašali, kaj bodo naredili za zmanjšanje **brezposelnosti mladih žensk**. Iz njihovega odziva je razbrati, da te problematike ne zaznavajo, saj nekatere na vprašanje sploh niso odgovorile (Stranka Alenke Bratušek) ali pa so se njihovi odgovori osredotočali na problematiko mladih

na splošno. To bi reševali z aktivno politiko zaposlovanja, boljšim izkoristkom sredstev za zmanjševanje brezposelnosti mladih (SDS), izboljšanjem digitalnih kompetenc (SD), spodbujanjem podjetništva in davčnimi olajšavami za delodajalce, ki bodo mladim ponudili kadrovske štipendiranje (NSi), spodbujanjem inovacij in razvoja (Združena Levica). Nekateri pa so poudarili, da je potrebna razprava pri tistih delodajalcih, ki so še vedno mnenja, da mladih žensk zaradi načrtovanja družine ni pametno zaposlovati (Lista Marjana Šarca).

Naslednji izziv, v katerega bo morala zagristi naslednja vlada, je ureditev prepotrebne **dolgotrajne oskrbe za starejše**. V ZSSS se zavzemamo za vzpostavitev univerzalne, cenovno dostopne javne mreže izvajalcev storitev s širokim naborom storitev in vzdržnim sistemom financiranja, ki bo razbremenil ženske v zasebni sferi in jim obenem omogočil ohranitev polne zaposlitve na trgu dela. Prav tako pričakujemo dvig ozaveščenosti odločevalcev in splošne javnosti, da problem oskrbe starejših ne zadeva le žensk in njihovih družin, temveč da gre pri tem za širši družbeni problem, h kateremu mora aktivno pristopiti država. Vse politične stranke, ki so odgovarjale na postavljena vprašanja, so se do problematike opredelile, rešitve pa vidijo različno, in sicer v zagotavljanju dodatnih virov financiranja (Levica, SDS, NSi, Lista Marjana Šarca), multidisciplinarnem pristopu pri reševanju te tematike (SD), razvoju stanovanjskih skupnosti (Stranka Alenke Bratušek, Lista Marjana Šarca), razvoju oskrbe na domu (medgeneracijska in medsosedska pomoč) (NSi), v odgovornosti države in vlaganju v javno infrastrukturo (Združena Levica in Demokratska stranka, Levica, Dobra država) ter soodgovornosti države in družine pri zagotavljanju oskrbe starejših (SDS).

Stranke so v predvolilnem času kot vedno polne obljub, manj pa je govora, kako bodo zagotovile financiranje in kako bodo udeležile obljubljeni v praksi.

Ekonomski služba ZSSS